

اتاق فکر نظام شاهنشاهی

۲۴ فروردین ۱۳۹۴ ساعت ۱۶:۲۲

سال ۵۷ که نهضت انقلابی مردم ایران به اوج خود رسید گروهی از نظامیان بازنشسته شاهنشاهی برای تدبیر امور به فکر ایجاد اتاق فکری افتادند که البته این اقدام تیری در تاریکی بود و ثمری برای آنان و حکومت پهلوی نداشت.

سال ۱۳۵۷ سال سختی برای رژیم پهلوی است. در این سال بر خلاف ۱۴ سال پیش از آنکه فضای سیاسی دچار نوعی سکون و رخوت شده بود و کارها بر مدار نخست‌وزیری امیرعباس هویدا می‌گشت، آمدن و رفتن دولتهای عجیب و غریب و نامتجانس و بی‌پشتوانه، کار عادی این سال بود. آمدن ازهارای نظامی پیر و بی‌انگیزه، یکی از این انتخابها بود. ولی این پایان کار نبود. نظامیان قدیمی که حال بازنشسته شده بودند با دیدن دولت نظامی جدید به زبان عامیانه «فیلشان یاد هندوستان» کرده بود و با تشکیل انجمنی از پیشکسوتان با رهبری حسن ارفع نظامی کهنه کار رضاشاهی در صدد کمک به نفسهای در حال احتضار حکومت بودند. البته نباید فراموش کرد که ارفع همین کار را با تشکیل حزبی در سال ۱۳۲۴ و به هنگام برآمدن فرقه دمکرات آذربایجان انجام داده بود ولی اکنون بدون توجه به ماهیت حرکت انقلابی دچار اشتباه فاحشی شده بود.

اعضای این کلوپ یا انجمن تعدادی از نظامیان پیر و بازنشسته بودند که هنوز با یاد گذشته و علاقه به شخص شاه زندگی می‌کردند. از لحاظ سن و سال مابین ۱۲۷۳ تا ۱۲۸۷ شمسی به دنیا آمده بودند و این یعنی بالای ۷۰ سال سن. نام آنها هم برای کسانی که دستی در مطالعه دارند آشناست: سپهبد حسن ارفع، سپهبد حسین آزموده، سپهبد نصراللهی، سپهبد امیر صادقی، سپهبد محمود معزی، سرلشکر حسن اخوی، سرلشکر فتح‌الله احمدی، سرلشکر محمود آیرم و سرلشکر حسن پاکروان.

آن طوری که از اسناد موجود در موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران بر می‌آید، جلسات این گروه که شاید دادن نام «اتاق فکر» به آنان بی‌مناسبت نباشد با توجه به تاریخهای ارائه شده هفتگی بوده و وظیفه آن هم دادن راهکارهایی برای حفظ موجودیت نظام شاهنشاهی است. بر طبق برگه‌های رسید درباری که به امضای امیر اصلان افشار رئیس کل تشریفات شاهنشاهی برای ارفع ارسال شده سه جلسه به شرفعرض شاه رسیده که تاریخهای ۲۴/۸/۵۷ و ۸ و ۱۵/۹/۵۷ را به پیشانی دارد. و البته که ما گزارش جلسه مورخه ۱۵/۹ را در اختیار نداریم و فقط دو گزارش دیگر موجود است.

در گزارش ۲۴/۸ که دقیقاً یک هفته پس از انتصاب ازهارای به نخست‌وزیری تشکیل شده به مفاد سخنرانی شاه اشاره شده که قول آزادی انتخابات مجلس را داده و این کار را بدون ایجاد آرامش که آن هم بدون تشکیل دولت نظامی غیرممکن می‌دانند. و البته

این نظر با توجه به آمدن ازهاری بر رأس حکومت چیز جدیدی نیست و فقط تایید نظر شاه است.

در گزارش بعدی که گزارش ۸/۹ است راهکار عملی تر و جالب تری ارائه شده است. راهکاری که نشان از عدم توجه برخی سیاسیون قدیمی و به قولی استخوان خرد کرده به اوضاع بغرنج آن زمان دارد.

این راهکار، دست اتحاد این نظامیان با سردسته حزب زحمتکشان یعنی مظفر بقایی کرمانی است. سیاسی جنجالی که، با پشت کردن به دکتر مصدق در سالهای پس از دهه سی شمسی خود به خود بدنام و حتی از سوی دستگاه حکومتی هم گوشه نشین بود. و البته تیری در تاریکی بود که رژیم در سه ماه مانده به بقایش دست دوستی به بقایی داد.

منبع: مجله الکترونیکی بهارستان، شماره ۱۴۵، سایت موسسه مطالعات تاریخ معاصر

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۳۰۰۷۶/شاهنشاهی-نظام-فکر-اتا/۳۰۰۷۶>